

LÆREPLANER FOR MUSIKSKOLER, 2014

INDHOLD

Præambel	2
Kompetencemål	3
Kompetenceområder	3
Progressionsinddeling	4
Fag.....	4
Læsevejledning	5
Forslag til læreplaner for musikskoler.....	6
Overordnede mål	6
A, B, C. Rytmik, forskole etc.	7
D. Instrumental- og sangundervisning, begynder-elever	8
E. Instrumental- og sangundervisning, mellemstadiet-elever.....	9
F. Instrumental- og sangundervisning, viderekomne elever.....	10

Nærværende forslag til læreplaner for musikskoler er initieret i forlængelse af, at der specifikt stilles krav herom i *Bekendtgørelse for musikskoler*, gældende fra 1.januar 2014

Link: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=151873>

I §4 kan læses følgende: *Musikskolen skal udarbejde læreplaner for samtlige undervisningstilbud. Læreplanerne skal omfatte en beskrivelse af undervisningens formål og progression.*

Rammen for nedenstående læreplansforslag er *Kvalifikationsrammen for Livslang Læring*. Kvalifikationsrammen skelner mellem *viden, færdigheder og kompetencer*:

- *Viden* omfatter faktuel viden, teoretisk og begrebslig viden, procedure- eller principviden og praksisviden
- *Færdigheder* omfatter brug af tilegnet viden og knowhow til udførelse af opgaver og opgaveløsning
- *Kompetencer* omfatter brug af viden og færdigheder (personligt, socialt og metodisk), herunder kompetencen til at kunne reflektere over viden og færdigheder

Kompetencer udvikles gennem viden, færdigheder samt holdninger og værdier i et gensidigt og vekselvirkende samspil. Mål for viden og færdigheder er grundlaget for de kompetencer, eleverne forventes at tilegne sig.

Læs mere om kvalifikationsrammens begrebsdefinitioner her: <http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/kvalifikationsrammer/begreber>

Særligt **vidensbegrebet** påkalder sig opmærksomhed indenfor alle kreative fag, herunder musikken, hvor det er nødvendigt med et bredere vidensbegreb, da der indenfor mange kompetenceområder er tale om intuitiv og tavs viden.

KOMPETENCEMÅL

De beskrevne mål beskrives som *kompetencemål* for, hvad en gennemsnitselev forventes kunne efter at have gennemført undervisningen på et givet niveau. Der opstilles mål inden for en række områder

For hvert kompetencemål defineres således et antal underliggende mål for, hvad eleven skal kunne (færdighedsmål – f) og vide (vidensmål – v) for at opnå kompetencemålet.

Kompetenceområde	Overordnet kompetencemål	Mål 1		Mål 2		Mål n	
1:		f	v	f	v	f	v
2:		f	v	f	v	f	v
3:		f	v	f	v	f	v
n...		f	v	f	v	f	v

Dog har udvalget valgt at nøjes med at anføre forslag til overordnede kompetencemål for rytmik- og forskoleundervisningen – og altså ikke underliggende videns- og færdighedsmål, da det har været udvalgets skøn, at undervisningspraksis er væsensforskellig rundt omkring i landets musikskoler, og at det derfor er mest formålstjenligt at overlade det til lokal beslutning at udfolde læreplanerne yderligere.

KOMPETENCEOMRÅDER

Disse kompetenceområder er valgt – stadig med bevidstheden om, at man kunne have valgt anderledes:

Rytmik- og forskole:

- Sang
- Spil
- Bevægelse
- Hørelære
- Udtryk
- Sammenspil

Instrumental- og sangundervisning:

- Teknik
- Indstuderingsteknik
- Musikalsk udtryk
- Gehørspil/improvisation
- Hørelære/teori
- Sammenspil/kor

PROGRESSIONSINDELING

I nærværende læreplansforslag er følgende progressionsinddeling anvendt:

- A. 0-3 år (Rytmik etc.)
- B. 4-6 år (Rytmik etc.)
- C. 6-9 år (Forskole etc.)
- D. Instrumental- og sangundervisning, begynder-elever
- E. Instrumental- og sangundervisning, mellemstadie-elever
- F. Instrumental- og sangundervisning, viderekomne elever

Det er vigtigt at understrege, at disse inddelinger bunder i en tradition på musikskoleområdet, og kunne med lige stor ret være anderledes.

Der er på instrumental- og sangområdet ikke anført specifikke forventninger til alder, eller til hvor længe man skal have spillet for at "avancere" til det næste niveau. Man kan desuden forestille sig instrumental-elever, der kan indplacere sine kompetencer på flere forskellige niveauer.

FAG

Det skal understreges, at læreplanerne dækker **de aktiviteter, der forventes at foregå i instrumental-/og sangundervisningen**. Kompetencemålene dækker således ikke fx:

- hørelære, teori og musikkundskab på hold
- SSB etc.
- undervisningen i sammenspil og kor
- "uddannelse" i koncertsituationen – både som optrædende og som tilhører
- almen musikalsk dannelse
- dette at indgå i det lokale musikmiljø

Nærværende læreplansforslag er holdt på et **generelt og overordnet niveau**, hvor tanken er, **at hver enkelt musikskole kan udbygge disse med mere specifikke lære- og læseplaner** for fx instrumentgrupper eller enkeltinstrumenter. Dog vil de anførte læreplaner kunne opfylde fordringerne i "Bekendtgørelser om musikskoler", hvis den enkelte musikskole ønsker dette.

Formodentlig vil musikskolerne ønske at bevare deres overordnede målsætninger, formuleret i institutionernes vedtægter, og dette vil forventeligt kunne lade sig gøre uden tilretninger i langt de fleste tilfælde.

Det skal understreges, at nærværende læreplansforslag er forsøgt holdt i så generelle vendinger som muligt. Dette betyder bl.a.:

- at vægtlægningen på de enkelte kompetenceområder vil være forskellig, alt efter om eleven beskæftiger sig med rytmisk eller mere nodebåren/klassisk musik, fx:
 - i el-guitar-undervisningen vil man formodentlig finde det mere relevant at fokusere på improvisation frem for nodespil – men læreplanerne gør dog opmærksom på, at man faktisk forventes at beskæftige sig med nodespil
 - at man på klassiske instrumenter pr. tradition ikke fokuserer meget på improvisation og gehørspil, men mere på nodespil – dog kan læreplanerne tilskynde også klassiske instrumentgrupper til at beskæftige sig med disse kompetenceområder
- at man for sangundervisningens vedkommende skal "oversætte" "spil" til "sang", "sammenspil" til "kor"
- at visse instrumentgrupper vil finde kompetencemål, som man vil skønne urelevante for dette specifikke instrument, fx vil forventningen om skalaspil og melodisk improvisation være mindre relevant for trommesæts elever - men vil kunne tjene som påmindelse om, at man for disse elever kunne drage nytte af at spille fx marimba eller steeldrums ind imellem

I håbet om at læreplanerne må finde anvendelse

Ebbe Lund Nielsen, Københavns Musikskole (tovholder)

Annette Salvad, leder, Roskilde Kulturskole

Jørgen Graven Nielsen, leder, Næstved Musik- og Kulturskole

Flemming Meng Hundevad, leder, Vejle Musikskole

Henrik Christiansen, leder, Vordingborg Musikskole

Bjørn Monberg, leder, Odsherred Musikskole

OVERORDNEDE MÅL

Bekendtgørelse for musikskoler formulerer følgende overordnede mål:

Musikskolen har, jf. lov om musik, § 3 a, stk. 3, til formål at udvikle og fremme elevernes musikalske evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud. Musikskolen opfylder sit formål i forhold til eleverne ved bl.a.:

- 1) at bibringe eleverne instrumentale/vokale, skabende og øvrige musikalske færdigheder som forudsætning for musikalsk udfoldelse, individuelt og i fællesskaber, idet der tages udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger og talent,
- 2) at udvikle elevernes musikalske udtryk og evner til personlig musikalsk stillingtagen,
- 3) at skabe forudsætninger for livslang, aktiv deltagelse i musiklivet som udøvere og lyttere og
- 4) at give et bredt musikalsk tilbud, som så vidt muligt omfatter alle instrumentgrupper.

Stk. 2. Musikskolen har i øvrigt til formål at medvirke til at fremme det lokale musikmiljø.

A, B, C. RYTMIK, FORSKOLE ETC.

NB: nedenfor en kun angivet **overordnede kompetencemål**, ikke videns- og færdighedsmål. Der lægges op til at disse beskrives lokalt.

Kompetenceområder	A. 0-3 år: Rytmik etc. <i>Eleven kan efterhånden:</i>	B. 4-6 år: Rytmik etc. <i>Eleven kan efterhånden:</i>	A. 6-9 år: Forskole etc. <i>Eleven kan efterhånden:</i>
Sang	<ul style="list-style-type: none"> • synge enkle sange • sige enkle remser • lave fagter og bevægelser 	<ul style="list-style-type: none"> • synge med på et repertoire af sange • sige et udvalg af remser • synge med umiddelbar brug af stemmen • synge spontant 	<ul style="list-style-type: none"> • synge et udvalg af sange • synge naturligt, rent og med varieret udtryk
Spil	<ul style="list-style-type: none"> • spille på enkle rytmeinstrumenter • improvisere på rytmeinstrumenter • kende forskel på rytmeinstrumenter 	<ul style="list-style-type: none"> • spille på rytmeinstrumenter • spille enkle melodiske fraser • improvisere på enkle melodi- og rytmeinstrumenter • følge musikkens form, dynamik og udtryk 	<ul style="list-style-type: none"> • spille på forskellige instrumenter • spille enkle melodier og akkompagnementsfigurer • improvisere rytmisk og melodisk i en enkel musikalsk sammenhæng
Bevægelse	<ul style="list-style-type: none"> • imitere enkle bevægelser og fagter • bevæge sig i musikalsk kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> • bevæge sig varieret i musikalsk kontekst • bevæge sig med begyndende bevidsthed om egen krop • lave fagter til sange • koordinere bevægelser • imitere bevægelser og fagter • improvisere bevægelser og fagter 	<ul style="list-style-type: none"> • bevæge sig med øget bevidsthed om egen krop • koordinere puls og rytme
Hørelære	<ul style="list-style-type: none"> • fornemme puls og rytme • imitere simple rytmer 	<ul style="list-style-type: none"> • holde en puls • udføre enkle rytmer • imitere og improvisere enkle rytmer • holde pauser og stop • genkende forskellige tempi • genkende perioder i musikken • kende enkle rytmebilleder • forstå enkle musikalske begreber 	<ul style="list-style-type: none"> • holde puls i forskellige tempi • holde enkle rytmiske figurer • kende og spille efter rytmiske og melodiske nodebilleder • kende og spille efter enkle becifringer
Udtryk	<ul style="list-style-type: none"> • sanse musikalske stemninger 	<ul style="list-style-type: none"> • genkende stemninger, udtryk, dynamik og kontraster 	<ul style="list-style-type: none"> • udtrykke stemninger, dynamik og kontraster i musikken
Sammenspil	<ul style="list-style-type: none"> • koncentrere sig om korte musikalske forløb • genkende musikkens form 	<ul style="list-style-type: none"> • indgå socialt i en musikalsk sammenhæng • agere efter enkle spilleregler i en gruppe • give plads og vente • modtage en kollektiv besked • kende forskel på solo og tutti 	<ul style="list-style-type: none"> • indgå socialt i varierede musikalske sammenhænge • agere efter spilleregler i en gruppe • indgå i gruppens forskellige roller • modtage og agere efter anvisninger

D. INSTRUMENTAL- OG SANGUNDERVISNING, BEGYNDER-ELEVER

Kompetence- område	Overordnet kompeten- cemål	Mål 1		Mål 2		Mål 3		Mål 4	
		Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål
Teknik	<i>Eleven kan spille med grundlæggende spille- teknik, kropsholdning og intonation, samt håndtere instrumentet hensigtsmæssigt</i>	Eleven kan spille med grundlæggende spilleteknik	Eleven har viden om grundlæggende spilleteknik	Eleven kan spille med hensigts- mæssig kropsholdning	Eleven har grundlæggende viden om hen- sigtsmæssig kropsholdning	Eleven kan spille med elementær intonations- mæssig sikker- hed	Eleven har grund- læggende viden om intonation	Eleven kan hånd- tere instrumen- tet hensigtsmæs- sigt	Eleven har grundlæggende viden om in- strumentets håndtering
Indstuderingsteknik	<i>Eleven kan øve hen- sigtsmæssigt, samt vurdere egen indsats</i>	Eleven kan øve hensigtsmæssigt	Eleven har grund- læggende viden om øvning	Eleven kan vur- dere sin egen indsats	Eleven har grundlæggende viden om selv- evaluering	Eleven kan spille stykker udenad	Eleven ved, hvor- dan man indstu- derer stykker udenad		
Musikalsk udtryk	<i>Eleven kan inden for en genremæssig bredde spille med grundlæg- gende dynamiske nuan- cer, musikalsk frasering og karakter- og tempo- angivelser</i>	Eleven kan spille med grundlæggende dynamiske nuancer	Eleven har viden om grundlæggende dynamiske nuancer	Eleven kan spille med grundlæg- gende musikalsk frasering	Eleven har grundlæggende viden om musi- kalsk frasering	Eleven kan spille efter grundlæggende karakter- og tempoangivel- ser	Eleven har grund- læggende viden om karakter- og tempoangivelser		
Gehörspil/ improvisation	<i>Eleven kan spille efter gehør, imitere og im- provisere på et elemen- tært niveau</i>	Eleven kan imitere et kort forespillet motiv	Eleven har en begyndende er- kendelse af melo- disk bevægelse på instrumentet	Eleven kan im- provisere inden- for et afgrænset tonalt/rytmisk område	Eleven har kendskab til lettere skalaer, akkorder og rytmer				
Hørelære/ teori	<i>Eleven kan aflæse og omsætte elementære rytmer, noder og ak- korder</i>	Eleven kan gengive tonenavnene og kan spille enkle skalaer i instru- mentrelevante tonearter	Eleven har en grundlæggende viden om skalaer.	Eleven kan læse, spille og imitere enkle rytmer	Eleven har viden om enkle rytmer	Eleven kan genkende og spille grund- læggende akkorder	Eleven har kend- skab til grund- læggende akkor- der	Eleven kan gen- kende enkle tonearter og høre forskel på dur og mol	Eleven har viden om enkle tonearter og dur/mol
Sammenspil	<i>Eleven kan deltage i elementært sammenspil</i>	Eleven kan agere i en elementær flerstemmig sammenhæng	Eleven har elemen- tær viden om instrumenternes roller og fælles puls	Eleven kan indgå socialt i elemen- tært sammenspil	Eleven har viden om de elementære spilleregler for deltagelse i sammenspil				

E. INSTRUMENTAL- OG SANGUNDERVISNING, MELLEMSTADIE-ELEVER

Kompetence-område	Overordnet kompetencemål	Mål 1		Mål 2		Mål 3		Mål 4	
		Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål
Teknik	<i>Eleven kan spille med udviklet spilleteknik, kropsholdning og intonation, samt håndtere instrumentet hensigtsmæssigt</i>	Eleven kan spille med udviklet spilleteknik	Eleven har viden om udviklet spilleteknik	Eleven kan spille med hensigtsmæssig kropsholdning	Eleven har udviklet viden om hensigtsmæssig kropsholdning	Eleven kan spille med god intonation	Eleven har udbygget viden om intonation	Eleven kan håndtere instrumentet hensigtsmæssigt	Eleven har udbygget viden om instrumentets håndtering
Indstuderingsteknik	<i>Eleven kan øve selvstændigt samt konstruktivt vurdere og korrigere egen indsats</i>	Eleven kan øve med øget selvstændighed	Eleven har en udbygget viden om øvning	Eleven kan vurdere sin egen indsats konstruktivt	Eleven har udbygget viden om selvevaluering				
Musikalsk udtryk	<i>Eleven kan inden for en genremæssig bredde spille med sikker anvendelse af dynamiske nuancer, musikalsk frasering og karakter- og tempoangivelser</i>	Eleven kan spille med sikker anvendelse af dynamiske nuancer	Eleven har en udbygget viden om dynamiske nuancer	Eleven kan spille med sikker anvendelse af musikalsk frasering	Eleven har en udbygget viden om musikalsk frasering	Eleven kan spille med sikker anvendelse af karakter- og tempoangivelser	Eleven har en udbygget viden om karakter- og tempoangivelser		
Gehörspiel/improvisation	<i>Eleven kan spille efter gehør, imitere og improvisere på et udbygget niveau</i>	Eleven kan spille enkle sange efter gehør	Eleven har et udviklet kendskab til melodisk bevægelse på instrumentet	Eleven kan improvisere melodisk, tematisk og rytmisk indenfor en given harmonisk ramme	Eleven har udviklet forståelse for sammenhængen mellem improvisation og skalaer, akkorder og rytmer				
Hørelære/teori	<i>Eleven kan aflæse og omsætte mere komplicerede rytmer, taktarter, skalaer og akkorder</i>	Eleven kan spille mere komplicerede skalaer i instrumentrelevante tonearter	Eleven har en udviklet viden om skalaer	Eleven kan omsætte mere komplicerede taktarter, samt læse, spille og imitere mere komplicerede rytmer	Eleven har viden om mere komplicerede rytmer og taktarter	Eleven kan genkende og spille udvidede akkorder	Eleven har kendskab til akkordudvidelser		
Sammenspil/kor	<i>Eleven kan deltage i mere komplekse sammenspilformer</i>	Eleven kan agere i mere komplekse flerstemmige sammenhænge	Eleven har en udviklet viden om instrumenternes roller og fælles frasering	Eleven kan agere socialt i mere komplekse sammenspilssituationer	Eleven har udviklet viden om spilleregler i sammenspilssituationer				

F. INSTRUMENTAL- OG SANGUNDERVISNING, VIDEREKOMNE ELEVER

Kompetenceområde	Overordnet kompetencemål	Mål 1		Mål 2		Mål 3		Mål 4	
		Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål	Færdighedsmål	Vidensmål
Teknik	<i>Eleven kan spille med integreret spilleteknik, kropsholdning og intonation, samt håndtere instrumentet hensigtsmæssigt</i>	Eleven kan spille med avanceret spilleteknik	Eleven har viden om avanceret spilleteknik	Eleven kan spille med hensigtsmæssig kropsholdning	Eleven har integreret viden om hensigtsmæssig kropsholdning	Eleven kan spille med sikker intonation	Eleven har indgående viden om intonation	Eleven kan håndtere instrumentet hensigtsmæssigt	Eleven har integreret viden om instrumentets håndtering
Indstuderingsteknik	<i>Eleven kan øve selvstændigt samt vurdere og forbedre egen indsats</i>	Eleven kan øve selvstændigt	Eleven har en integreret viden om øvning	Eleven kan vurdere sin egen indsats og selvstændigt forbedre denne	Eleven har integreret viden om selvevaluering				
Musikalsk udtryk	<i>Eleven kan inden for en gennemæssig bredde spille med en overbevisende anvendelse af dynamiske nuancer, musikalsk frasering og karakter- og tempoangivelser</i>	Eleven kan i sit spil på overbevisende måde anvende dynamiske nuanceangivelser	Eleven har en integreret viden om dynamiske nuanceangivelser	Eleven kan på overbevisende måde frasere musikalsk	Eleven har en integreret viden om musikalsk frasering	Eleven kan i sit spil på overbevisende måde anvende karakter- og tempoangivelser	Eleven har integreret viden om karakter- og tempoangivelser		
Gehör-spil/improvisation	<i>Eleven kan spille efter gehør, imitere og improvisere på et avanceret niveau</i>	Eleven kan spille sikkert efter gehør	Eleven har en integreret forståelse for melodiske bevægelser på instrumentet	Eleven kan improvisere melodisk, tematisk og rytmisk indenfor en avanceret harmonisk ramme	Eleven har en integreret forståelse for sammenhængen mellem improvisation og skalaer, akkorder og rytmer				
Hørelære/teori	<i>Eleven kan aflæse og omsætte komplicerede rytmer, skalaer og akkorder</i>	Eleven kan spille komplekse skalaer	Eleven har en integreret viden om skalaer	Eleven kan omsætte komplekse taktarter, samt læse, spille og imitere komplekse rytmer	Eleven har viden om komplekse rytmer og taktarter	Eleven kan genkende og spille komplekse akkorder	Eleven har kendskab til komplekse akkorder		
Sammenspil	<i>Eleven kan deltage i avancerede sammenspilsformer</i>	Eleven kan agere i avancerede flerstemmige sammenhænge	Eleven har en integreret viden om instrumenternes roller og funktion	Eleven kan agere socialt i mere avancerede sammenspilssituationer	Eleven har integreret viden om spilleregler i sammenspilssituationer				